Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Taliadau am Wyliadwriaeth Gweddillion (Diwygio) (Cymru) 2025

Mae'r Memorandwm Esboniadol hwn wedi cael ei baratoi gan Swyddfa'r Prif Filfeddyg o fewn Adran Llywodraeth Leol, Tai, Newid Hinsawdd a Materion Gwledig Llywodraeth Cymru, ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â’r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad Ysgrifennydd y Cabinet

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Taliadau am Wyliadwriaeth Gweddillion (Diwygio) (Cymru) 2025.

Huw Irranca-Davies AS
Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig

6 Mawrth 2025

1. Disgrifiad

1.1 Mae'r Rheoliadau Taliadau am Wyliadwriaeth Gweddillion (Diwygio) (Cymru) 2025 (“Rheoliadau 2025”) yn cywiro gwall drafftio a nodwyd yn Rheoliadau Taliadau am Wyliadwriaeth Gweddillion (Diwygio) (Cymru) 2024 (“Rheoliadau 2024”).

1.2 Gwnaed Rheoliadau 2024 i ddiweddaru Rheoliadau Taliadau am Wyliadwriaeth Gweddillion 2006 (“Rheoliadau 2006”).

1.3 Roedd rheoliad 2(5) o Reoliadau 2024 yn amnewid ac yn mewnosod Atodlen 1 newydd yn Rheoliadau 2006. Roedd yr Atodlen newydd hon yn manylu ar y taliadau diwygiedig i'w hadennill am wyliadwriaeth gweddillion gwahanol fathau o greaduriaid neu gynnyrch anifeiliaid (“creature or animal product”). Yng ngholofn 2 yr Atodlen newydd, y tâl rhwng 1 Hydref 2024 a 31 Mawrth 2025 am anifail carngaled (“Soliped”) yw £0.04287 fesul carcas, gan godi i £0.4660 fesul carcas o 1 Ebrill 2025.

1.4 Mae Rheoliadau 2025 yn mewnosod y ffigur cywir yn Atodlen 1 o Reoliadau 2006 ac yn darparu i'r tâl diwygiedig i'w adennill am wyliadwriaeth gweddillion anifeiliaid carngaled, rhwng 1 Hydref 2024 a 31 Mawrth 2025, i £0.4287 fesul carcas.

2. Materion sydd o ddiddordeb arbennig i’r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a’r Cyfansoddiad

2.1 Mae'r Rheoliadau hyn yn mynd i'r afael â gwallau a nodwyd yn adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar Reoliadau 2024 SL(6)529.

3. Y cefndir deddfwriaethol

3.1 Mae angen diwygiad i'r Atodlen o daliadau a ragnodir gan Reoliadau Taliadau am Wyliadwriaeth Gweddillion 2006. Yn benodol, mae angen diwygio'r cofnod ar gyfer ‘Soliped’ er mwyn addasu'r tâl yng ngholofn 1 o ‘0.04287’ i ‘0.4287’.

3.2 Er mwyn rhoi effaith i'r newid hwn, cynigir bod Gweinidogion Cymru yn arfer pwerau o dan adran 45(1), (2) a 48(1)(b) a (c) o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990 (‘Deddf 1990’). Mae adran 45(1) yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau i'w gwneud yn ofynnol i daliadau gael eu gosod neu eu hawdurdodi gan awdurdodau gorfodi mewn perthynas â phethau a wnaed neu sydd i'w gwneud gan y rhai y mae'n ofynnol iddynt eu gwneud neu yr awdurdodir iddynt eu gwneud o dan Ddeddf 1990. Mae paragraff (2) yn galluogi'r rheoliadau i gynnwys darpariaeth o'r fath y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn addas o ran taliadau y mae'r rheoliadau yn darparu ar eu cyfer ac adennill taliadau o'r fath.

3.3 Mae adran 48(b) ac (c) yn galluogi rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf 1990 i wneud darpariaeth wahanol mewn perthynas ag achosion neu ddosbarthiadau gwahanol ac i ddarparu darpariaeth atodol, darpariaeth ddeilliadol, darpariaeth ganlyniadol neu ddarpariaeth drosiannol fel y mae Gweinidogion Cymru yn ei hystyried yn angenrheidiol neu'n hwylus.

3.4 Yn rhinwedd adran 48(3), bydd y rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

4.1 Roedd Rheoliadau 2024 yn diweddaru'r taliadau sy'n daladwy i'r Gyfarwyddiaeth Meddyginiaethau Milfeddygol (VMD) mewn perthynas â gwyliadwriaeth ar gyfer gweddillion meddyginiaethau milfeddygol a sylweddau penodol eraill mewn anifeiliaid cynnyrch bwyd, a chynhyrchion anifeiliaid fel rhan o'r Rhaglen Rheoli Gweddillion Genedlaethol (NRCP). Mae'r Rheoliadau hyn yn cywiro'r tâl diwygiedig sydd i'w adennill am wyliadwriaeth gweddillion anifeiliaid carngaled, rhwng 1 Hydref 2024 a 31 Mawrth 2025, i £0.4287 fesul carcas.

4.2 Nid oes unrhyw ladd-dai yng Nghymru sydd wedi'u trwyddedu i ladd anifeiliaid carngaled, felly nid yw'r gwall hwn yn cael effaith niweidiol ar gyflawni'r NRCP. Fodd bynnag, mae'r Rheoliadau hyn yn ofynnol i gywiro'r llyfr statud, gan sicrhau bod Rheoliadau 2024 yn cael eu gweithredu'n unffurf ledled y DU a fydd yn darparu eglurder i'r VMD a gweithredwyr.

5. Ymgynghori

5.1 Cyn arfer y pwerau a nodir uchod, mae adran 48(4) ac erthygl 9 o Reoliad (EC) Rhif 178/2002 yn ei gwneud yn ofynnol cynnal ymgynghoriad. Roedd yr atodlen daliadau a fewnosodwyd yn Rheoliadau 2006 yn destun ymgynghoriad (https://www.gov.uk/government/consultations/national-residues-control-programme-revision-of-charges).

5.2 Ar y sail bod swyddogion eisoes wedi ymgynghori ar y ffigur cywir, mae'r gofyniad ymgynghori wedi'i fodloni ac nid oes angen ymgynghoriad penodol pellach ar y diwygiad hwn.

5.3 Yn ogystal, pan fo Rheoliadau yn cael eu gwneud gan ddefnyddio pwerau a roddir gan Ddeddf 1990, mae adran 48(4A) o'r Ddeddf honno yn ei gwneud yn ofynnol: "*Before making any regulations or order under this Act, the Secretary of State shall have regard to any relevant advice given by the Food Standards Agency".*

5.4 Yng Nghymru, trosglwyddwyd swyddogaethau i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhinwedd Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) fel y'u darllenwyd gydag adran 40(3) o Ddeddf Safonau Bwyd 1999. Mae'r swyddogaethau hynny bellach yn

arferadwy gan Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.

5.5 Ymgynghorwyd â'r Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB) Cymru ac maent yn fodlon â'r offeryn hwn.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol (RIA)

6.1 Nid oes RIA wedi'i baratoi ar gyfer yr offeryn hwn gan nad yw'n newid y polisi (na'i effaith) mewn unrhyw ffordd arwyddocaol. Mae hyn yn cydymffurfio â'r polisi a nodir yng nghod ymarfer Gweinidogion Cymru o ran cynnal asesiadau effaith rheoleiddiol ar gyfer is-ddeddfwriaeth.

7. Effaith ar fusnesau, elusennau a chyrff gwirfoddol

7.1 Nid yw'r Rheoliadau hyn yn cael unrhyw effaith ar unrhyw fusnes, elusen na chorff gwirfoddol gan nad oes unrhyw ladd-dai wedi'u trwyddedu i ladd anifeiliaid carngaled yng Nghymru.